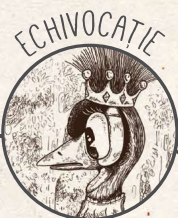




REDEFINIRE



EROARE CAUZALĂ



ERORI
LOGICE

INFORMALE

AMBIGUITATE

PRESUPUNERE NEÎNTEMEIATĂ

AFIRMATIE IMPLICITĂ

PROBĂ NEREPREZENTATIVĂ/ANALOGIE SLABĂ

DATE INCOMPLETE

FORMALE > EROARE PROPOZIȚIONALĂ



ARGUMENTE
DE TIP
„HERING
ROȘU”

APELUL LA SENTIMENTE



ARGUMENTUL BAZAT PE CONSECINȚE

Argumentul bazat pe consecințe înseamnă a pleda pentru sau împotriva adevărului unei afirmații făcând apel la consecințele pe care le-ar avea *dacă* ar fi adevărată (sau falsă). Dar dacă o afirmație produce un rezultat nefavorabil, nu înseamnă că este falsă. În mod similar, doar pentru că o afirmație are consecințe pozitive nu o face dintr-odată adevărată. După cum spune profesorul de istorie și autorul David Hackett Fischer, „O calitate asociată unui efect nu este transferabilă cauzei“.

În cazul în care produce consecințe pozitive, un argument se sprijină pe speranțele publicului, care uneori iau forma unei iluzii. În cazul unor consecințe nefaste, argumentul se sprijină, în schimb, pe teamă. Să luăm, spre exemplu, afirmația lui Dostoievski: „Dacă Dumnezeu nu există, atunci totul este permis.“ Lăsând la o parte discuțiile despre moralitatea obiectivă, consecințele aparent sumbre ale unei lumi pur materialiste nu pot dovedi existența sau inexistența lui Dumnezeu.

Trebuie să se țină cont de faptul că astfel de argumente sunt greșite numai atunci când sunt folosite pentru a dovedi sau a nega *adevărul* unei afirmații, nu când e vorba de decizii sau politici [Curtis]. De exemplu, un politician se poate opune în mod logic creșterii taxelor de teamă că această decizie ar avea un impact negativ asupra alegătorilor săi.

Este una dintre multiplele erori logice de tip *hering roșu*³ prezentate în această carte, deoarece deviază subtil discuția de la afirmația inițială – în acest caz, către rezultatul propoziției.

³ Fortărea validității unui argument prin aducerea în discuție a unor aspecte irelevante sau în afara contextului. (N. tr.)

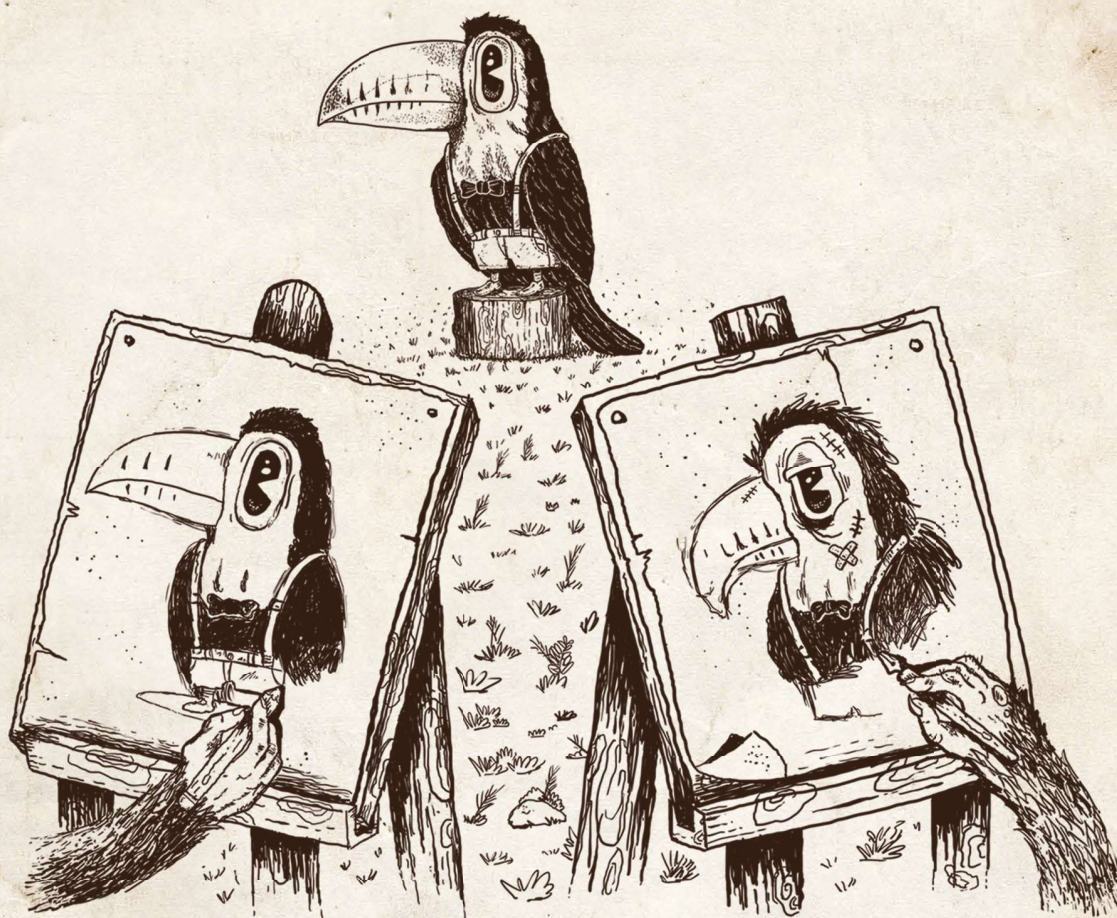


„DACĂ AM RENUNȚA LA VITE, AR ÎNSEMNA SĂ MERGEM PE JOS PESTE TOT,
LUCRU ÎNGROZITOR DE DEMORALIZANT. PRIN URMARE,
EMISIILE DE GAZE PROVENITE DE LA VACI NU FAC RĂU PLANETEI.”

ARGUMENTUL DE TIP „OM DE PAIE”

Argumentarea de tipul „om de paie” înseamnă caricaturizarea deliberată a argumentului unei persoane, pentru că e mai ușor să combați caricatura decât argumentul propriu-zis. Denaturarea, citarea inexactă, interpretarea greșită și simplificarea excesivă a poziției unui adversar sunt mijloace prin care se poate comite această eroare. Argumentul „omului de paie” conferă, de regulă, absurditate afirmației propriu-zise, transformând-o astfel într-o țintă mai ușor de atacat. De asemenea, poate atrage cealaltă persoană în capcana de a apăra argumentul absurd, mai degrabă decât pe cel inițial.

De exemplu, un sceptic al teoriei darwiniste ar putea spune: „Oponentul meu încearcă să ne convingă că am evoluat din cimpanzei care se legănau în copaci, o afirmație cu adevărat ridicolă.” Această noțiune este o denaturare a ceea ce susține de fapt teoria evoluționistă, și anume că oamenii și cimpanzeii au avut un strămoș comun cu milioane de ani în urmă. E mai ușor să denaturezi ideea decât să combați dovezile pe care se bazează.

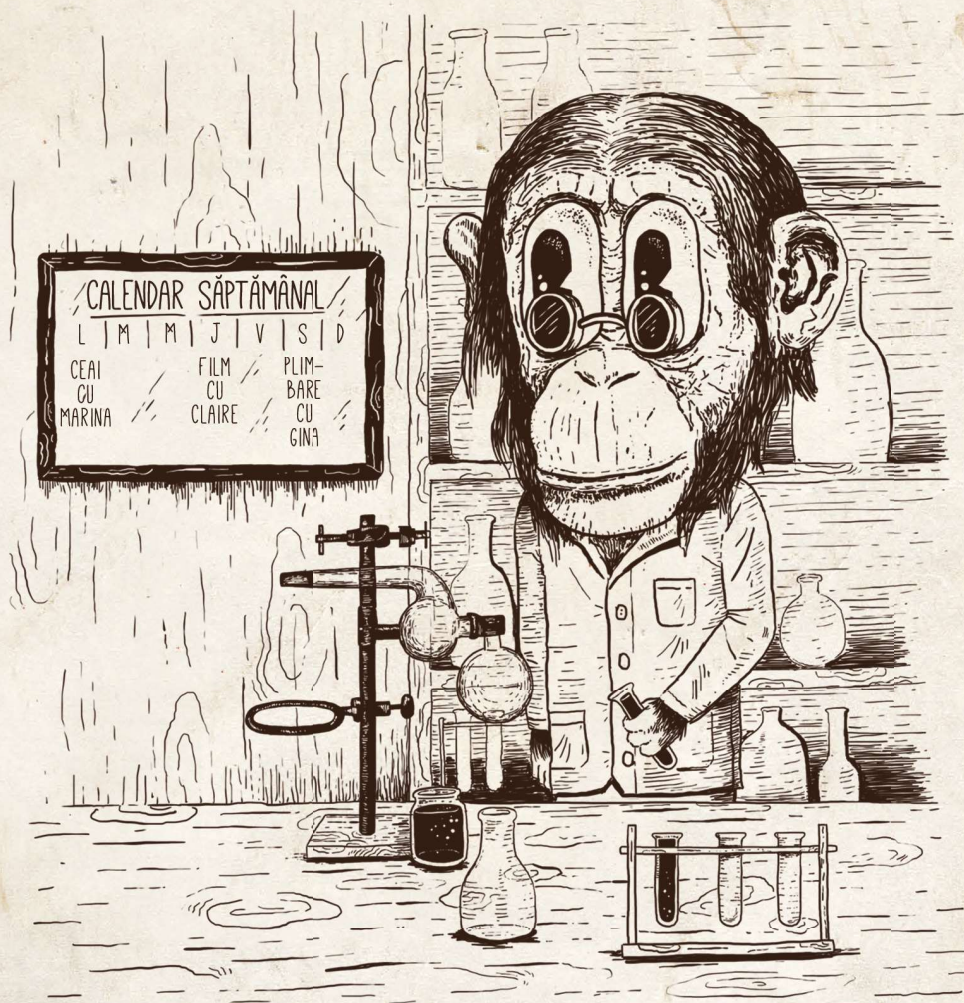


ENERGICA, VIGUROASA ȘI VIU COLORATA PASĂRE TUCAN A FOST DESENATĂ
COMPLET DENATURAT DE UNUL DINTRE ARTIȘTI. ACESTA A ARĂTAT APOI
CELORLALȚI DESENUL, CRITICÂND TUCANUL CĂ E ANOST ȘI LIPSIT DE VIAȚĂ.

APELUL LA O AUTORITATE IRELEVANTĂ

Apelul la autoritate se bazează pe simțul modestiei, adică pe sublinierea faptului că există persoane mai pregătite [Engel], lucru deseori – dar, desigur, nu întotdeauna – adevărat. E rezonabil să se facă apel la o autoritate *relevantă*, așa cum fac de obicei oamenii de știință și academicienii. Marea majoritate a lucrurilor în care credem, de pildă, atomii și sistemul solar, sunt confirmate de autorități demne de încredere, la fel și afirmațiile istorice, ca să-l parafralez pe C.S. Lewis. Un argument este, cel mai probabil, greșit atunci când e validat de o autoritate *irelevantă*, fără expertiză în problema în cauză. Un demers similar demn de menționat este *apelul la o autoritate vagă*, când o anumită idee este atribuită unui colectiv nedefinit. De exemplu, afirmația: „Profesorii din Germania au demonstrat că X și Y sunt adevărate.“

Un alt tip de apel la o autoritate irelevantă este *apelul la înțelepciunea antică*, în care se presupune că o credință este adevărată doar pentru că a apărut cu mult timp în urmă. De exemplu: „Astrologia a fost practică în China antică, una dintre cele mai avansate civilizații tehnologice ale vremii.“ Acest tip de apel trece adesea cu vederea faptul că unele lucruri sunt idiosincrasice și, în mod natural, suferă transformări în timp. De exemplu, afirmația: „În zilele noastre, oamenii nu dorm suficient. Cu doar câteva secole în urmă, oamenii dormeau nouă ore pe noapte.“ Există varii motive pentru care oamenii ar fi putut dormi mai mult în trecut. Faptul că au făcut-o nu este o dovadă suficientă pentru a afirma că ar trebui să facem și noi la fel, astăzi.



ÎN MOD CURIOS, DOMNUL PROFESOR CIMPANZEU, CEL MAI DISTINS
CHIMIST ÎN VIAȚĂ, E DESEORI CITAT ÎN CHESTIUNI LEGATE DE FIDELITATE.